

Крыніца

ŠALTINIS

Bielaruskaja Narodnaja Hazeta

Vychodzić u aŭtorki i piatnicy.

№ 33 (742).

Cana 10 ct.

VILNIA, 26.IV.1940 h.

Hod vydannia XXII

Padpiska na hod — 5 litaŭ, na paŭhoda — 3 lity.

Zahranicu — ŭdvaja daražej.

Abviestki: za 1 mm u tekście 40 ct, za tekstam 30 ct.

Adresas red.-adm.: Vilnius, Pylimo g-vė 1—2, tel. 28-32

Adres red. i admin.: Vilnia, Zavalnaja vul. 1—2.

Redakcyja i administracyja adčynlena 10—14 hadz.

Redaktar pryjmaje 15—16 hadz.

Хрыстос Ускрос!..

Цёмная палестынская ноч.
Усё ў прыродзе спавіта
глыбокім сном. На ўсім
заслона ночнай таёмнай
цішыні і супакою.

Здалёк бялеюць зубча-
тыя сьцены Ерусаліму.
Сьпіць старадаўны горад.
Спакойна спачываюць у
ім першасьвяшчэньнікі Із-
раіля і сябры сынэдрыёну.

Галгофа пустая. Толькі
ўчарашнія тры крыжы,
быццам чорныя зданьні,
высяцца на ёй. Сэрца за-
мірае пры ўзглядзе на гэ-
ныя страшэнныя прылады
людзкой ненавісьці, жорст-
касьці і зьверства.

Збліжаецца поўнач... У
садзе Язэпа Арымафейска-
га каля запячатанае пях-
чэры рухаюцца нейкія це-
ні. Гэта варта, прыстаўле-
ная да гробу, у якім па-
хаваны Ісус з Назарэту.

Цішыня... цемра. Рап-
тоўна... што гэта такое?

Жаўнеры нейкаю няве-
дамаю сілаю адкінены ад
гробу, які яны старажылі,
у сільным перападоху па-
падалі на зямлю.

І... Ён, у пятніцу асуджа-
ны на сьмерць, перанёс-
шы страшныя мучэньні,
памёршы на крыжы, Ён —
гэны Ісус з Назарэту —
Ускрос!

Сьветлы, поўны любові
і прабацьчынны твар Хры-
ста зьвернены да Еруса-
ліму. Замест дакораў і пра-
клёнаў раскрыжаваўшым
Яго ворагам, Ён, сваімі
папрабаванымі гваздамі
рукамі, пасылае ім бага-
слаўленьне.

Хрыстос Ускрос! Ёсць ад-
жыло. Мінае цемра ночы
і загараецца зара новага
дня. Усё кліча да жыцьця,
да радасьці, да шчасьця.

Хрыстос Ускрос і жыць-
цё запанавала над сьмер-
цю. Усё напоўнілася сьвят-
лом: неба і зямля.

Хрыстос Ускрос і пекла
разбурана; сіла любові і
праўды перамагла сілы
цёмныя, сілы ілжы і злобы.

Хай сяньня яшчэ льец-
ца кроў людзкая, хай па-
куль яшчэ пануе подласьць
і „культурная“ зьдзічэ-
ласьць людзей, хай Праў-
да прыгнечана, замучана,
нават пахавана, прыцісь-
нена цяжкім каменем, —
але Яна падыймецца, ра-

зарве ўсе ланцугі і, пры-
гожая, сьветлая, зьявіцца
сьвету.

Хрыстос Ускрос і кліча
ўсіх нас ад сьмерці да
жыцьця, ад зямлі да неба.
Вышэй падыймаецца душа,
забываецца злыбда жыць-
ця, становіцца ясна, што
жыцьцё ёсць шляхам да
неба, да добра, да сьвятась-
ці, і на гэны шлях нам
дадзены новыя сілы.

УСІМ ПРАВАСЛАЎНЫМ БЕЛАРУСАМ ПАСЫЛАЕ
НАЙЛЕПШЫЯ ПАЖАДАНЬНІ ВЯСЭЛЫХ
ВЯЛІКАДНЫХ СЬВЯТАЎ

Рэдакцыя і Адміністрацыя „КРЫНІЦЫ“

Hien. Vitkauskas — Kamandzieram litoŭskaj armii Adychod hien. Raštikisa

22 h. m. Prezydent Respubli-
ki prychilna adnioŭsia da proś-
by hien. Raštikisa i zvolniŭ jaho
ad abaviazkaŭ Kamandziera ar-
mii. Adnačasna Prezydent Res-
publiki naznačyŭ Kamandzieram
armii hien. Vitkauskasa.

Hien. bryhady Raštikis pryka-
zam Prezydenta Respubliki na-
značany hienerałam dyvizii i

pieraniesieny ŭ rezervu.

U suviasi z naznačeńniem b.
kamandziera vilenskaj hrupy
hien. Vitkauskasa na stanovišča
hałoŭnaha Kamandziera, kaman-
dzieram Vilenskaj hrupy nazna-
čany b. premjer hien. Černius,
katory ŭžo dahetul časova spaŭ-
niaŭ hetyja abaviazki.

Haspadarstvienny biudžet Litvy

U Sojmie adbyvajecca razhlad
i diskusija nad haspadarstvien-
nym biudžetam Litvy. Sioletni
biudžet joŭ na 78 miljonaŭ li-
taŭ, bolšy ad biudžetu za min-
uly hod. Zvyčajnyja dachody ŭ

biudžecie na 1940 h. abličany
na 377 miljonaŭ litaŭ, a dachod-
y nadzvyčajnyja na 55 mil. li-
taŭ. Raschody zvyčajnyja —
345 mil. litaŭ, a raschody nad-
zvyčajnyja — 87 mil. litaŭ.

BIEŁARUSKI CENTR U LIĆVIE

na Pravastaŭny Vialikdzień u niadzielu 28 krasavika
arhanizuje ŭ zali III Dziaržaŭnaj
Himnazii Daminikanskaja vul. 3-5 **VIEČAR**

U PRAHRAMIE:

1. Referat mgr. M. PIACIUKIEVIČA na temu:
„Biełaruskija vialikadnyja zvyčaj“.

2. Pakaz na scenie abraza d-ra J. MALECKAHA:
„Biełaruskija vaŭačobniki“.

3. Kancert na skrypcy — vykanaje praf. JEGIER.

Pačatak a hadz. 19 z palavinaj.

Cana biletaŭ ad 25 ct. da 1 lita.

Dla zarejestravanyh u Bielaruskaj Hrupie Litouskaha Čyrvonaha Kry-
ža Bielaruski Centr praznačaje 200 biletaŭ, jakija možna dostać u Kirəŭnic-
tvie Hrupy (Zavalnaja 1—2) ŭ hadzinah uradavańnia.

Хрыстос Ускрос і вось
мы „утру глыбаку“ прыно-
сім Яму нашыя радасныя
песьні. Сэрцы людзей зьлі-
ваюцца ў адным прыго-
жым парыве і ўсе, як бра-
ты, гатовыя абняць адзін
другога і ўсё ўсім пра-
бачыць.

Хрыстос Ускрос! Хай
ускрэснуць і зьдзейсьня-
цца ў гэту гістарычную хві-
ліну надзеі і жаданьні на-
шага Народу!

Чыё сэрца ня б'ецца ад
радасьці пры словах: Хры-
стос Ускрос? Для каго з
нас не салодкія песьні
ўскрасеньня Хрыста? Гэ-
нае радасьці ня могуць за-
глушыць у нас ні шыпень-
не матораў розных вай-
сковых машынаў, ні гар-
матнія гукі сучаснай людз-
кой бойні.

— Увойдзем-жа ўсе ў ра-
дасьць Госпада нашага.
Хай сяньня радуецца ўсе
разам. Хай ніхто ня пла-
ча дзеля грахоў, бо праба-
чэньне атрымана з Гробу.

Ускросшы Спас сьвету,
са сваім Крыжам, — сім-
валам любові, літасьці,
цяргеньня і самаахвяр-
насьці — ашчасьлівіў нас
тым, што навучыў нас ад-
чуваць і разумець, што
сапраўднае шчасьце ня ў
злобе і гвалце, а ў любо-
ві і згодзе, і сапраўдны
сэнс жыцьця не ў прывя-
заннасьці да цела і зям-
нога дабрабыту, а ў вялі-
кім служэньні Любові, Даб-
ру і Праўдзе.

Забудзьма-ж ад сяньня
ўсё нячыстае, злое, пра-
цягнема адны другім рукі,
абнімема адны другіх і з
радасным парывам узва-
рушанага сэрца, з душою,
поўнаю чыстае, сьвятое
любові, скажам: Хрыстос
Ускрос! Сапраўды Ускрос!

Сьвяшч. А. Коўш

КНИГАПІС

ЗЬБІРАНЬНЕ БЕЛАРУСКАЕ НАРОДНАЕ ТВОРЧАСЬЦІ Ў ЛАТВІІ

Зьбіраньне і публікаваньне беларускае народнае творчасьці ў Латвіі пачалося на пачатку 1923 году. Ініцыятарамі гэтае справы былі: тагачасны дырэктар Люцынскае беларускае гімназіі Т-ва „Бацькаўшчына“, грам. Кастанты Езавітаў і вучыцель тэй-жа гімназіі—гр. Сяргей Казэка. Абодва яны заахвоцілі да гэтае працы вучняў памянёнае гімназіі, правільна ўглядаючыся на зьбіраньне вуснае творчасьці роднага народу ня толькі як на вялікага значэньня навуковую мэту, але і як на надзвычайна добры выхаваўчы спосаб даць сьвядомейшым адзінкам з школьнае моладзі магчымасьць запраўднай дзейнай працай выявіць сваю сьвядомасьць і імкненьне працаваць на карысьць свайму народу.

На некалькіх лекцыях славазнаўства, якога навучаў у гімназіі грам. К. Езавітаў, а таксама і на лекцыях гісторыі беларускае літаратуры, якой навучаў грам. С. Казэка, вучням было высьветлена навуковае значэньне зьбіраньня фольклёрных матарыялаў і коратка абмалёвана праца выдатнейшых беларускіх этнографіаў, прычым зазначана было, што ў надрукаваных да 1923 году зборніках Чачота, Бязсонава, Насовіча, Раманава, Шэйна, Нікіфароўскага, Федароўскага ды іншых фольклёрыстаў — няма матарыялаў аб народнай творчасьці Латвійскіх беларусаў, і што запойніць гэты прабел прыпадае на абавязак сьвядомае беларускае моладзі.

Вучнёўская моладзь горача адгукнулася на гэты заклік і ўжо падчас першых чарговых, Вялікодных, канікулаў зрабіла першыя запісы, якія адразу-ж

і пачалі друкавацца ў вучнёўскім часопісе гэтае гімназіі „Ластаўка“. Першы № „Ластаўкі“ вышаў 1 траўня 1923 году. У ім была зьмешчана адозва да моладзі з просьбаю запісываць беларускія народныя творы і зьмешчаны былі першыя запісы песьняў і аповядаваньняў: Якуба Воркуля, Валентыны Казлоўскай, Яна Кудраўцава і Пётры Масальскага. Сьледам за моладзьдзю вучнёўскай прыступіла да запісаў і маладое беларускае вучыцельства вясковых бел. школ.

У 1925 годзе Люцынская беларуская гімназія была зачынена, а вучні з яе перайшлі ў Дзьвінскую беларускую гімназію, дырэктарам якой быў прызначаны, заместа звольненага І. Краскоўскага, грам. Сяргей Сахараў. Выдаваньне „Ластаўкі“ спынілася, але з-тое ў Дзьвінскай гімназіі распачалося выдаваньне новага вучнёўскага часопісу—„Школьная Праца“, у якой традыцыя зьбіраньня і друкаваньня бе-

ларускае народнае творчасьці была падхоплена і прадоўжана аж да 1930 году.

Значную дапамогу ў гэтай справе аказалі і беларускія газеты і часопісы, асабліва „Голас Беларуса“ (1925—1929) і „Беларуская Школа ў Латвіі“ (1926—1933), якія друкавалі інструкцыі і заклікі, а таксама зьмяшчалі некаторыя запісы.

Пасьля зачынення Дзьвінскае беларускае гімназіі і званьня грам. С. Сахарава на пэнсію, ён прывёў сабраныя запісы ў парадак, зрабіў рад запісаў сам у розных мясцовасьцях, і ў выніку гэтае працы цяпер зьявіўся 1-шы выпуск ягонае кнігі: „*Народная творчасьць Латгальскіх і Ілукстанскіх беларусаў. Выпуск 1. Рыга, 1940.*“

Кніга мае 164 бачыны, на якіх зьмешчаны 414 беларускіх народных песьняў, сабраных 53 асобамі, сьпіс якіх выдрукаваны пры канцы кнігі. Песьні запісаны ў Дзьвінскім (175), Люцынскім (156), Рэжыцкім

(20) і Ілукштанскім (61) паветах ды ў Рызе (2).

Запісы зроблены ад 99 асобаў, з якіх у Дзьвіншчыне жылі 43 асобы, у Люцыншчыне 40, у Рэжыччыне 5, у Ілукштаншчыне 9 і ў Рызе 2.

Найбольш запісаў зрабіў сам С. Сахараў: з агульнага ліку 414 надрукаваных у 1-ым выпуску песьняў, ягоных запісаў налічваецца аж 151.

Да кнігі далучаны ноты для 14 народных песьняў, а таксама альфабэтны сьпіс песьняў, які дужа палягчае арыентацыю ў іх дасьледчыкам. Зьмешчаны ў кнізе 4 фатаграфіі сялянскіх плявачак, ад якіх былі зроблены запісы і 3 фатаграфіі з малюнкаў мастака П. Мірановіча, тэмаю якіх узяты былі і краявіды беларускае вёскі ў Індраўскай (былой Прыдзруйскай) воласьці ў сучаснай Дзьвіншчыне.

Першы выпуск складаецца з 4-х частак. У першай частцы зьмешчаны песьні гэтак званых „Гадавога кола“: калядныя песьні, валачобныя, карагодныя, вясняныя, купальскія, жніўныя, ярыныя, талочныя, льяныя і восеньскія. У другой частцы зьмешчаны песьні, якія ахопліваюць галаўнейшыя моманты чалавецкага жыцьця: хрэсьбіныя песьні, калыханкі, забаўляныя, дзіцячыя, вясельныя, хаўтурныя галашэньні і памяненьне нябожчыкаў жабракамі. У трэцюю частку ўвайшлі бытавыя песьні: доля жанчыны, доля мужчыны, ваяцкія песьні, песьні да скокаў і жартаўлівыя песьні. Чацьвертую частку кнігі складаюць дадаткі і паказьнікі: мэлёды да песенных тэкстаў, альфабэтны сьпіс песьняў, паказьнік мейсцовасьцяў і асоб, ад якіх зроблены запісы, сьпіс асоб, запісы якіх зьмешчаны ў 1-ым вы-

VALSTYBĖS DRAUDIMO ĮSTAIGA

(DZIARŽAŲNAJĖ BIURO STRACHOŲKI)

Kaunas, Mickevičiaus g. 5, telef. 24352 i 24353.

Inspektarat u Vilni

prie Jahajlauskaj vul. Nr. 14. telef. 108

Na vyhadnych varunkach strachuje:

ad ahnia
na vypadak śmierci, dażyćcia,
ad pamoru żyvoha inventara,
šyby ad ražbićcia. —

Abiašpiečany biare ūdziet u padziele čystaha dachodu. Ab varunkach abiašpiečėnnia možna daviedacca ū Inspektaracie i miascovych ahientaŭ.

Ul. Kazloŭščyk

„BIEŁARUSKIJA VAŁAČOBNIKI“

Siarod biełarusau paŭyrany jość zwyčaj chadzic padčas vialikadnych świat z pieśniaju i vyražac haspadarom, haspadyniam, ichnim dzietkam najlepšyja vialikadnyja pažadanni. Z pieśniaju chodzic pieravažna moladz — „valačobniki“. Starod biełaruskich narodnych pieśniaŭ, valačobnickija pieśni stanoviac bahaty addziel. Zwyčaj valačobnikaŭ, pavodle znaŭcaŭ, jość aryhinalnaj i pryhožaj asablivaściu biełaruskaha narodu. Ad jaho hety zwyčaj pieraniali Inšyja narody.

Sioleta na katalicki Vialikdzien Vilenski Radyjofon pieradavaŭ biełaruskiju sloŭna-muzyčnuju inscenizavanuju aŭdyciju „Biełaruskija valačobniki“, jakuju napisaŭ dr. Jazep Malecki. Brali ūčasć ū aŭdycii: hrupa aktoraŭ Biełaruskaha Centru i Miašany Chor hetaha-ž Centru. Aŭdycija prajšla vielmi ūdačna. Hetyja samyja „Biełaruskija valačobniki“ buduć pakazaŭ na scenie ū Vilni na Vialikdzien pravasiaŭny (28 krasavika).

Adnačasna paet Kazloŭščyk napisaŭ aŭdyciju druhuju. Z pryčyny niastačy miesca ū hazyce nia možam našych čytačoaŭ abznajomić z joj, jak celaściu. Dziela hetaha, z nahody pravasiaŭnaha Vialikadnia, padajom tut tolki semyja teksty pažadanni.

Pažadanni vykazvajucca nastupnym paradakam:

I Prezydentu Respubliki:

Panie Haspadaru Litvy — Staronki,
Da Ciabie chaj dojdzie naš hołas zvonki.
My karystajem z hetaj nahody
Sklaść pažadanni Tabie j narodu,
Jakomu slaŭna haspadaruješ;
Ščasćcie i zrodu jamu buduješ:
Pali ūradžajem kab krasavali,
Nivy kalošiem kab chvalavali,
Pradziedaŭ slavaj — šumieli lasy;
Kab zažvinieli Litvy hałas
Na śviet daloki mocna i slaŭna
Tak, jak byvała za časaŭ daŭnych.
Kab usio heta ū krai zbyłosia
Budziem prasici pieśniaj Chrystos:
Slavu Chrystovu my zahalošim
I valačobnaha sabie paprosim.

II Staršyni Rady Ministraŭ:

Panu Premjeru šlom pažadanni
Śviatočnyja vinšavanni:
Paslučaj, što my ministraŭ prosim,
Što ū pažadanniach im zahalošim.
A ciapier družna budziem śpiavaci
Slavu Chrystovu ū śviet pasylaci.

III Ministru Vajskovych Spraŭ:

Panie Ministru, pažadanni Vam składajem,
Pieśniu družna zaśpiavajem:
Usie razam zahalošim
Usie družna my paprosim:
Dobra miežy achraniaci,
Z kraju vorahaŭ haniaci;
A žaŭnieraŭ tak vučyci,
Kab kraj ūvieš moh volna žyci;
Na žaŭnierskiju advahu
Kab ūvieš śviet žviarnuŭ uvahu.
Slavu Chrysta my hałasim
Valačobnaha paprosim.
Nu dyk, braćcia, zaśpiavajma,
Chrystu slavu addavajma.

IV Ministru Nutranych Spraŭ:

Panie Ministru,
Pažadanni Vam składajem.
Pieśniu družnuju śpiavajem.
Za Vašaha kiravanaŭnia,
Kab nia bylo anizvaŭnia
Ašukancaŭ, ni zladziejaŭ
Ni prastupnych rozných dziejaŭ;
Kab było ū krai spakojna,
Kab daryŭ svabodaj hojna,
Da litoŭskaje staronki
Kab lacieli ūsie ū dahonki;
Nia było ū krai kab zvadki,
Ūsiudy kab byli paradki.

пуску кнігі і заўважаныя памылкі друку.

Латвійскі Культурны Фонд падтрымаў выданне кнігі, прызначыўшы С. Сахараву прэмію ў суме 700 латаў, а Беларускае Таварыства ў Латвіі праз сваіх сяброў, гр. гр. К. Езавітава і Г. Нікіфароўскую, дапамаглі выданню кнігі рэдагаваннем яе і тэхнічным аформленьем.

Кніга зьяўляецца дужа каштоўным і сваячасовым укладам у беларускую навукова-фольклёрную літаратуру і дасяць магчымасьць беларускаму грамадзянству і навуковым працаўніком пазнаёміцца з творчасцю беларускае меншасці ў Латвіі. Дасяць яна магчымасьць і высветліць пашырэнне песенных сюжэтаў беларускіх і асаблівасці беларускае мовы на мяжы з латгаліскімі ўплывамі.

Можна толькі пашкадаваць, што нястача грашовых сродкаў не дазволіла выдрукаваць ня толькі шматлікіх варыянты, але і многія із сабраных арыгінальных запісаў. З агульнага ліку 1668 запісаў, якія меліся ў С. Сахаравы падрукамі, як ён аб гэтым піша ў прадмове да кнігі, у друк трапіла толькі 414 запісаў г. ё. толькі адна чверць сабранага матэрыялу.

Гэты-ж недахоп сродкаў быў, відаць, і прычынаю таго, што кніга выдрукавана дужа старым зношаным шрыфтам у нейкай вельмі неахайнай друкарні.

Тым ня менш, у нашых сучасных варунках, мы можам толькі вітаць латвійскіх беларусаў з выходам гэтае кнігі і ад усяго сэрца пажадаць ім, каб увосені яны атрымалі магчымасьць выпусціць 2-гі выпуск гэтае-ж кнігі, у якім, як паведамляе С. Сахараву, будзе выдрукаваны: 1) Апава-

== BIEŁARUSKAJA CHRONIKA ==

Pasiedźańnie Źradu i Rev. Komisii Biełaruskaha Centru. Ź niadzielu 21 krasavika sioleta Ź Vilni adbylosia supolnaje pasiedźańnie Centralnaha Źradu i Revizyjnaj Komisii Biełaruskaha Centru Ź Ličvie. Na pasiedźańni hetym, pašla spravazdačy staršyni Ks. Ad. Stankieviča z dziejańsi Centru za apošni čas, abhavarvalisia: plan pracy na najbližejšuju budučyniu Ź halinie kulturnaj, ašvietnaj, carkoŹnaj i kašcielnaj; sprava Biełaruskaha Nacyjanalnaha Fondu, a tak-ža cely čarod biahučych i aktualnych arhanizacyjnych spravaŹ. Adznačyc treba, što na pasiedźańni hetym vybrana Katolickaja Sekcyja pry Biel. Centru, na čale jakoje staŹ ks. Ad. Stankievič.

Arhanizujecca biełaruski arkiestr. Hram. M. Dzieškin, kolišni vučyciel muzyki Ź Biełaruskaj Himnazii, pry Biełaruskim Centru Ź Vilni prystupiŹ da arhanizacyi biełaruskaha arkiestru narodnych instrumentaŹ. Arhanizujecca adrazu džvie hrupy: I-šaja hrupa Źmiejučych užo ihrač z notaŹ, katoraja zaraz-ža budzie pryhataŹlacc da vystupleńniaŹ i II-haja hrupa — achvotnikaŹ navučycca ihrač u arkiestry. Hetaja hrupa pačnieč svaju pracu ad lekcyjaŹ muzyki. Źsich muzykantaŹ i Źsich achvotnikaŹ navučycca ihrač zakli-

даныні, 2) Казкі, 3) Загадкі і 4) Прыказкі.

Дужа начасе было-б і нашым беларускім арганізацыям у Вільні прыступіць да зьбірання беларускае народнае творчасці на абшарах сучаснае Літоўскае Рэспублікі, каб мець магчымасьць выпусціць падобнае-ж выданне. Фольклёр беларускае меншасці ў Ліцьве таксама мала яшчэ даследаваны.

Гісторык

каjem nieadkładna zapisvacca Ź biełaruski arkiestr narodnych instrumentaŹ, u sakratarjacie Biel. Centru—Vilnia, Zavalnaja vul. 1, ad hadz. 10 da 13.

Biełaruskaja radyjopieradača 29 krasavika sioleta Ź mižčasie ad hadziny 19 min. 15 da 19,30 u Vilenskim Radyjofonie adbudziecca biełaruskaja radyjopieradača Ź vykanańni Miašanaha Choru Biełaruskaha Centru pad kiraŹnictwam hram. P. Rodzieviča.

Z Savieckaj Biełarusi

Štučnaje voziera Ź Miensku. My Źžo padavali, što Źrad Biełaruskaj SSR raspačaŹ u Miensku budavańnie damby i šluzaŹ, kab stvaryč u stalicy Biełarusi štučnaje voziera dla Źpryhožańnia horaŹu i dla patrebaŹ fizkulturnikaŹ. Z pryčyny hetaha voziera na 6-j sesii ViarchoŹnaha Savietu SSSR kamisar finansau SSSR ZvieraŹ mocna napadaŹ na Źrad Biełarusi, vinavaciačy jaho Ź tym, što voziera hetaje budzie kaštavač nadzvyčajna doraha, aŹ 8.000.000 rubloŹ, (na domie budzie ŹstanoŹlena taksama i nievialikaja elektrostancyja, jakaja budzie ruchacca siłaju vady) i što pracu hetuju Źrad BSSR raspačaŹ biez papiaredniaje zhody Narkomfinu Źsiaho SSSR. Kamisar ZvieraŹ damahajecca ad Źradu SSSR, kab jon admianiŹ inicyjatyŹnaje pačynańnie Źradu BSSR tolki tamu, što toj „nia spytaŹ dazvolu“, i nia ličycca z tym, što žycharstva i fizkulturniki Miensku, kab tolki atrymač chutčej heta voziera, zhadzilisia pracavač na ziemlanych rabotach biezhrašova Ź časy svajho adpačynku. Duža cikava budzie prasačyc — jak i čym hetaja sprava z vozieram zakončycca.

Biełarusy Ź Latvii

Biełaruskaja nabaženstvy Ź Ryzie. 14-ha i 17-ha krasavika Ź Ryzie Ź pravasaŹnaj Michała Archanhiela carkvie na Łathalskim (byłym MaskoŹskim) pradmiešci adbylisia nabaženstvy dla pravasaŹnych biełarusaŹ horaŹu Ryhi. Nabaženstvy i propaviedž u biełaruskaj movie adpraviŹ šviaščeńnik-biełarus, ajc. Michał KraŹčanka.

Pašla nabaženstva 14.IV S. SacharaŹ mieŹsia adčytač dakład na temu—„Ab pravasaŹi Ź Latvii,“ ale džieła poznaha času pieranios hety dakład na čarhovy raz.

Biełaruski prychoŹ u Ryzie. InicyjatyŹny hurtok pravasaŹnych biełarusaŹ u Ryzie pačaŹ padrychtoŹčuju pracu da zakładzinaŹ u Ryzie biełaruskaha pravasaŹnaha prychoŹa. Žadajučych uvajšci Ź biełaruski prychoŹ rehistruje starasta carkvy Michała Archanhiela, jon-ža kiraŹnik Biełaruskaje školy na Łathalskim pradmiešci i hr. Šciapan Sičko. Biełaruskaje nabaženstva, što adbylosia Ź minuluju niadzielu Ź hetaj-ža carkvie, žjaŹlajecca pieršym nabaženstvam i a. Michał KraŹčanka maje na mecie adpravič čarod hetkich nabaženstvaŹ jašče da taho, jak prychoŹ budzie formalna začvierdžany.

Ahulny schoŹ Biełaruskaha Tavarystva. Tavarystva biełarusaŹ Ź Latvii 21 krasavika ładziŹ dakład ahranoma Kazimiera Miažeckaha na temu—„Značėńnie sielskaje haspadarki Ź dziaŹžaŹnym žyčci.“

Pašla dakładu adbyŹsia ahulny schoŹ siabroŹ Tavarystva džieła razhladu biahučych pytańniaŹ.

špiašajciesia

skarystač z lhotnaje padpiski na „KRYNICU“ da 1-ha maja.

Za Źsio heta Chrysta prosim,
Piešniu j češć jamu hałosim:
Valačobnaha my prosim.

V Ministru Ziemlarobstva:

Panie Ministru,
Pažadani Vam składajem
Piešniu družna zašpiavajem.
My ad serca Vam žadajem
Dobra plonam kiravaci,
Ź budučyniu zahladaci,
Źsich hramadzian Źzbahačaci.
Ralla pryplod kab davaŹa
I kalošiem chvalavaŹa,
Kab sadočki jadranieli,
Sadovinaj zažvinieli,
Kab usio jšto svaim chodam,
Kab kraj Źvieš plyŹ vinom, miodam.
Piešniaj heta zahałosim,
Valačobnaha paprosim.

VI Ministru Ašviety i Vieřavyznańnia:

Panie Ministru,
Pažadani Vam składajem,
Piešniu družna zašpiavajem.
Pažadani u nas heta:
Ciemru kab zmahŹa prašvieta;
Chaj kraj Źvieš švialom haryč,
Navukaj Źsich jon abdaryč,
Kab nia bylo niapišmiennych,
Ani ludziej viechažmiennych;

Miž maŹadych i starejšych,
Kab nia bylo Źžo „tutejšych“,
Kab koŹny znaŹ, chto jon hetki,
Kab moh čytač Źsie hazetki.
Pra Źsio heta Chrysta prosim,
Piešniu družnuju hałosim,
Valačobnaha my prosim.

VII Ministru Spraviadliwašci:

Panie Ministru,
Pažadani Vam składajem,
Piešniu družnuju špiavajem,
Źsie družna tut hałosim,
Valačobnaha my prosim.
Źsiaho dobraha žadajem,
Pažadani Vam składajem:
Chaj prava Źvieš kraj zdabudzie,
Chaj nidzie many nia budzie,
Chaj prava tut zapanuje,
Chaj prava koŹny šanuje.
Pra heta Źsio Chrysta prosim
Piešniu družnuju hałosim,
Valačobnaha my prosim.

VIII Vicestaršyni Rady MinistraŹ i PaŹnamocniku Źradu Ź Vilni:

Panie Ministru,
Pažadani Vam składajem
Piešniu družnuju hałosim
Valačobnaha my prosim.
Pryjmi serca pažadani,

švialočnyja vinšavańni:
Dziakuj Tabie za Majstasy,
Za Źsie charčy i zapasy,
Za dobreje kiravańnie —
Źsich sercaŹ chvalavańnie
Iz padmiejskaj koŹnaj chaty
Budzie chaj Tabie zaplataj.
A my Chrystu češć hałosim,
Valačobnaha my prosim.

IX Burmistru m. Vilni

Panie Burmistru,
Pažadani Vam składajem,
Piešniu družnuju špiavajem,
Źsie družna zahałosim,
Valačobnaha paprosim.
Haspadaruj Ź našaj Vilni,
Chaj pracujuč usie pilna
Na palach i na adlohach
I na vulicach, darohach
Niachaj Vilniu Źpryhažajuč
I bahačcie zhamadžajuč,
Biezrabocica chaj žhinie,
Chaj slyvie paradkam Vilnia.
Da Źsiaho Ź nas šmat achvoty,
Tolki Ty nam daj raboty.
My pra heta Ciabie prosim,
Vialikodni špiei hałosim,
Valačobnaha my prosim.

Što čuvać na frontach i ũ palitycy?

Na zachodnim frontie, jak zašiody dasiul, biez pieramien. Krychu stralajuć z harmat, cho-dziać raźviedki i lotajuć raźvie-dačnyja samaloty. Zatoje na poŭ-načy kipić. Na mory adny dru-hich topiać, z samalotaŭ bom-bardujuć, a i na suchapućci ũ Narvehii idzie zaŭziataja barać-ba. Čhto kaho bolš bje ciažka zrazumieć. Anhlijskija, francus-kija i narveskija viestki havo-rać ab ichnich pieramohach nad niemcami, a niemcy dakaz-vajuć, što jany pieramahajuć francuzaŭ, anhlijać i narvehaŭ. Tak, naprykłađ, viestka ab za-niaćci anhlijcami portu Narvick akazaťasia ũsio-ž faľšyvaj. Niem-cy tam dalej siadziać i baroniac-a. Praŭda, u rukach sajuźnikaŭ znachodziacca inšyja porty, u jakich jany vysadźvajuć svajo vojska ũ Narvehii, katoraje zma-hajacca ũžo z niamieckimi siła-mi i byccam akružyla Narvick, a navat znachodziacca bliska, bo ũsiaho 100 klm, ad Oslo. Ahu-lam-ža ũ Narvehii ciapier, jak u katle. Jošć až čatry fronty, aprača-ž hetaha dziejać narves-kija partyzany, katoryja mocna biespakojać niemcaŭ. —Anhlijcy pišuć, što ũ čiasie bombard-aŭnia niamieckich latunskich stancyjaŭ u Narvehii i Danii, uđalosia im byccam žnistožyć 80-100 samalotaŭ. Ichnija-ž stra-ty nievialikija. Jak jošć sapraŭ-dy — niaviedama.

Vodhuki baraćby za Narvehi-ju asabliva mocna adčuvajuca ũ jaje susiedki švecy, praz te-rytoryju jakoj pačynajuć užo lotać niamieckija samaloty. Z hetaj pryčyny 22 h. m. pradstaŭ-nik švecy ũ Berlinie padaŭ pra-test niamieckamu ũradu, padli-čyŭšy, što užo 40 razoŭ byla narušana terytoryja švecy. Niem-cy na heta adkazali vielmi voš-tra, a presa ichniaja pačala hvaltoŭna napadać na švecyju, zajaŭlajućy, što švedy vydumva-juć roznyja niabylicy i abraž-juć niamieckich žaŭnieraŭ. Pa-javilisia tak-ža viestki, što na Baľtyckim mory i na jaho bie-rahach hrupajuca byccam via-likija niamieckija vajsковыja siły. Niekalka navat vajennych nia-mieckich karabloŭ ujechała na švedzkija vody, ale na damahaŭ-nie švedaŭ adječali jany dalej. Francuskaja presa piša, što nad švecyjaŭ visić vialikaja niebiaš-pieka.

Ŭ Berlin pryjechali niamiec-kija ambasady z Italii i SSSR. Dahadvajuca niekatoryja, što ciapier miž Italijaj, Niamieččy-naj i SSSR razhladaŭacca spra-va padzielu ũpľyvaŭ hetych haspadarstvaŭ na Baľkanach. Mussolini byccam nianadta za-dvoleny z vialikaj aktyŭnašci Savietau ũ hetaj čašci Eŭropy. Ča-sova na Baľkanach zaŭvažvajuca adpružanŭnie, asabliva dziela ta-ho, što Rumynija spornyja sva-je sprawy z SSSR, Baľharyjaŭ i

Madziarščynaj starajacca mirna zaľahodzić.

Anhlija i Francyja, nia hledzia-čy na varožyja na ich ataki ital-janskaje presy, starajuca para-zumiecca z Italijaj. Vyrasna ab hetym zajaviŭ 20 h. m. premjer Reynaud. 23 h. m. mieŭ skazać vialikuju pramovu Mussolini, ale pašla jaje adklikaŭ. Dziela ta-ho, havorać, što Mussolini jašće nie pastanaviŭ ci ũmieš-vacca ũ vajnu ahulať, a kali tak, dyk kali heta rabić. Rp.

Sialanam možna i treba rabić zapasy karasiny

Ŭ suviazi z vajnoj adčuvajec-a ũsiudy ašćadnašć, a časta i niastača benzyny, nafty i inša-ha ciakomaha paliva. I niama peŭnašci ci hetaha paliva budzie davoli, bo vajna dalej razhara-jacca. Voš-ža Kamisar Rehula-cy Cenaŭ u Vilni, kab zabiš-piečyć sialen u zapas karasiny, vydaŭ zahad, na asnovie jakoha kožny sielanin maje prava ad-narazova kupić sabie bolšuju kolkašć karasiny pavodle na-stupnych normaŭ: sialenie ma-jučyja da 10 hektaraŭ (ha) ziam-li mohuć kupić pa 2 litry ad kožnaha hektara, ad 10 da 30 ha pa 1,5 ltr, ad 30 da 100 ha — pa 1 ltr. ad kožnaha ha, vy-šej 100 ha pa 100 litraŭ kožny haspadar. Pavodle hetaha daz-volu karasinu buduć pradavać sialanam tolki da 31-ha maja. Dziela ta-ho sialenie pavinny ũparu pastaracca zakupić pry-znanuju im kolkašć karasiny, bo pašla karasiny nia budzie mož-na dastać, ani na pašviedčaŭni pavodle hektaraŭ, ani na paš-viedčaŭni vydanyja vučniam u škole i h. d.

Zabarona pachodaŭ i demanstracyjaŭ 1 maja

Vajenny Kamandant m. Vilni i pavietu vydaŭ zahad, na asno-vie jakoha biaz zhody Kaman-danta nia možna arhanizavać nijakich pachodaŭ i demanstra-cyjaŭ. Ŭ hutarcy z pradstaŭni-kom Infarmacynaha Biura Ka-mandant m. Vilni i pavietu palk. Kaŭnas, zajaviŭ, što ũ dzieŭ 1-ha maja ũsie ũstanovy ũrada-vyja i samaŭradavyja, fabryki i pradpryjemstvy nia tolki ũ Vil-ni, ale i ũ celaj Ličvie pavinny pracavać, bo zakony ũ Ličvie ũ hety dzieŭ nie pradbačać šviata. Palk. Kaŭnas pierašcia-roh tak-ža, kab hramadziaŭstva nia sluchała nijakich plotkaŭ, pravakataŕaŭ i kab nie daľosia spravakavać.

Dr. med. B. TOŁČYNSKI

b. Asystent Kliniki Ŭ.S.B.

Chvaroby vušej, nasa i horľa.

Zavalnaja 10, tel. 16-38.

Pryjmaje: 8-10 i 16-19 hadz.

VOKAM PA ŠVIECIE

Vajna Ameryki z Japonijaj nia-minučaja. Zastupnik načalnika flotu Zl. Štataŭ Pnč. Ameryki admiral. Tau-ssig zajaviŭ u morskaj komisii Sena-tu, što sučasnaŭ palazeŭnie na Dal-okim Ŭschodzie zahražaje intaresam Zl. Štataŭ Pnč. Ameryki, katoryja cho-ćać bačyć Kitai niezaležnym. Taussig radziŭ naviazać u sprave Dalokaha Ŭschodu supracoiŭnictva z Francyjaj, Anhlijaj i Halandyjaj, kab pry ich po-mačy zalažyć na Spakojnym akijanie amerykanskija bazy, bo vajna miž Japonijaj i Zl. Štatami Pnč. Ameryki niaminučaja. Pašla hetaha min. Zahr. Spraŭ Zl. Štataŭ Pnč. Ameryki Hull zajaviŭ, što admir. Taussig vyraziŭ u Senacie svoj asabisty pahlad, a nie pahlad uradu Zl. Štataŭ.

Ciažkoje ekanamičnaje pala-žeŭnie Japonii. Vialikija košty vajny ũ Kitaju vielmi klepska advivaju-ca na ekanamičnym palazeŭni Japonii. Vajna heta Japonii kaštavala užo 22 miljardy jenaŭ. Siolėta-ž ũ suviazi z vajennymi padzielami ũ Eŭropie i vialikimi zbrajeŭniami Zlučanyh Šta-taŭ Paŭnoč. Ameryki ekanamičnaje palazeŭnie Japonii jašće ciažejšaje. Ŭ biudžecie na 1940-41 h. nie chapaje im hrašej navat na zbrajeŭnie, dziela ta-ho šukajuć jany pažyčak za hrani-caj, miž inšym u Zlučanyh Štataŭ Paŭnoč. Ameryki, choć intaresy hetych haspadarstvaŭ, asabliva apošnim ča-sam supierečnyja. Adbyvajuca tak-ža hutarki ũ sprave pašyreŭnia handlo-vych znosinaŭ Japonii z SSSR.

Ŭ Narvehii niemcy zabili ame-rykanskaha vajskovaha pradstaŭ-nika, bombardujućy latunskuju stan-cyju Dombas. Z hetaj pryčyny ũrad Zl. Štataŭ Pnč. Ameryki vyslaŭ u Nia-mieččynu vostry pratest.

Novy handlový dahavor nia-miecka-rumynski. Niamieččyna z Rumynijaj padpisali novy handlový dahavor, na asnovie jakoha Rumynija budzie vysylać treciuju častku vyda-byvanaje nafty. Hazety zvaročvajuć uvahu, što Rumynija žmienšyla ũsio-ž svoj eksport da Niamieččyny na 20 procentaŭ, a ũ Anhliju pavialičyla na 7 prac.

Nutranyja daŭhi Niamieččyny. „Neue Zurcher Zeitung“ padaje, što na pačatku 1940 h. nutrany doŭh Niamieččyny siahaŭ 41,1 miljard marak. Na pačatku-ž 1939 h. daŭhu bylo tol-ki 25,68 miljardaŭ marak.

Zatopleny 45 švedzkich karab-loŭ. Švecyja, jak viedama, dasiul nie pryjmała ũdzielu ũ vajnie, adnak i jana maje vialikija straty z pryčyny vajny. Dasiul zatopleny užo 45 šved-zkich handlovych karabloŭ, ahulnaha tonažu 132,958 ton. Prytym žhinula 308 marakoŭ.

800 lotaŭ nad Niamieččynaj. Anhlijcy chvalacca, što ichnija samaloty ad pačatku vajny užo 800 razoŭ lotali nad abšaram Niamieččyny nie spaty-kajućy silniejšych adporaŭ. Sama-loty hetaja byvali nad Berlinam, Pra-haj i Bratyslavaj. Ahulať pralaciell jany 800,000 mil.

Novyja anhlijskija vajennyja samaloty. 19 h. m u Anhlii ũ pry-sutnašci karala i karalevy adbylasia proba novych vajennych anhlijskich samalotaŭ.

Ŭ Francyi sudziać komunistaŭ. Hetymi dniami vajenny sud u Fran-cyi zasudziŭ 8 komunistaŭ ad 1 hodu da 5 u vastroh i ad 1000 da 10.000 frankaŭ štrafa.

Tyfus i vošy ũ Varšavie. Pa-vodle hazetnych viestak, u krasaviku m-cy ũ Varšavie zachvarela na pla-misty tyfus 305 asob, pieravažna žy-doŭ. Tyfus asabliva raznošać vošy, jakich nadta mnoha razmnažajacca. Z hetaj pryčyny paŭstała ũ Varšavie 212 sanitarnych punktaŭ, dzie ačyšća-juć ludziej ad vašej Praz punkty he-tyja prachodzić što-dzieŭ pa 20,000 asob.

Žyćcio ũ Vilni i Kraju

1 milion litaŭ na publičnyja raboty vydaŭ da 1.IV siol. Mahlstrat m. Vilni. Na rabotach hetych zaniata štodnia kala 3.600 biezrabotnych.

Straty pčalaroŭ, z pryčyny siol-etnich vialikich marazoŭ, abličajuć na 35 prac. dasiulešniaha stanu pčalar-stva. Ŭ suviazi z hetym pčalarskija i ziemiarskija litoŭskija arhanizacyi dajuć na padtrymaŭnie hadoŭli pčol zapamohi pčalaram ad 3° da 50 litaŭ.

Pieraniaštasia ũ Vilniu z Kaŭ-nasa dyrekcyja čyhunki.

Vialikija transparty vuhla pry-chodziać hetymi dniami z Niamieččy-ny ũ Litvu. Z SSSR taksama prycho-dziać transparty kamiennaha vuhla i karasiny.

40 dzion sadžeŭnia dreŭ siolėta ũ Ličvie arhanizujuca miž 20 kra-savikom i 1 červieniem.

22.231 uciekačoŭ prabyvaje cia-pier u Ličvie pavodle apošnich pad-ličėniaŭ. Z hetaha lķu jošć 8,026 chryščijan z abšaraŭ zaniatych Nia-mieččynaj i 3,883 z Savietau. Aprača ta-ho z abšaraŭ zaniatych Niamieččynaj jošć 7,328 i z Savietau 2,994 ucieka-čoŭ žydaŭ. Z Savietau uciaklo 1256 rabinaŭ i vučniaŭ z rabinskich školaŭ.

Rejestravać nieŭradžajnyja ziemli zahadaťa Ministrerstva Ziem-larobstva. Nieŭradžajnyja ziemli buduć abo vymienivacca pry parcelacyi ma-jontkaŭ na ũradžajnyja abo na ich pasiejacca les.

Projekt žmieny zakonu ab hra-madziaŭstvie padany užo ũ Sojm. Zakon hety maje ũviašci niekatoryja palohki ũ zdabyvaŭni hramadziaŭstva žycharam m. Vilni i Vilėščyny.

Zasudžany pryhavoram Vajen-naha Sudu z 17-18 krasavika 1940 h.: A. Łoŭšy na 8 hod, A. Tatulis — na 5 h., K. Asipovič — na 5 h., J. Rut-koŭski na 15 h., M. Bžezina na vieč-nuju katarhu, Izraela Šrajera na 1 h i 5 mies., Ŭl. Lubinski na 1 h. i 9 mies., V. Panasievič na 2 mies., R. Falkoŭski na 1 h. i 6 mies. Asoby zasudžany na daŭžejšy čas za toje, što pierachoŭ-vali aružžia i pašyrall roznyja škod-nyja haspadarstvu plotki, a na kara-ciejšy čas za toje, što abrezvali tele-foničnyja draty, hetaja apošnja zasudžany tak-ža viarnuć straty haspadar-stvu ũ sumie 2.454,75 litaŭ.

Ŭzmocnić Vilėnskuju Radyjo-stacyju z 25 klv. na 50 klv. pastana-vila Ministerstva Kamunikacyi.

Stancyju dla aŭtobusaŭ majuć chutka pačać budavać u Vilni.

Vyraby Džiaržaŭnaj Ta-bačnaj Fabryki ũ Vilni

RŪŠIU IR SKONIŲ Simfonija

VILNIAUS TABAKO FABRIKAS

VILNIAUS TABAKO FABRIKAS VILNIUJE